

Huvudman

Vansbro kommun
vansbro.kommun@vansbro.se

Beslut

Datum 2025-11-07

Dnr SI 2025:7187

Sida 1 (10)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Parkskolan i Vansbro kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vansbro kommun att senast den **20 februari 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra anpassningar och särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Vansbro kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Vansbro kommun ska vidta följande åtgärder

Extra anpassningar och särskilt stöd

1. Se till att samtliga elever, som en förskollärare eller lärare befarar inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).
2. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 20 februari 2026 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav avseende extra anpassningar och när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd samt om skolans rutiner för detta. Om det kommer ny personal till skolan efter att sådan information har lämnats ska även den nya personalen få motsvarande information. Inkom med en redogörelse för när och hur informationen har förmedlats tillsammans med en deltagarlista i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 20 februari 2026 (2 kap. 34 § andra stycket skollagen och 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen).

3. Se till att alla elever som befaras inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, anmäls till rektorn. Huvudmannen ska inkomma med en redovisning gällande hur många elever som anmälts till rektorn under perioden 7 november 2025 till den 20 februari 2026. (3 kap. 7 § skollagen)
4. Se till att alla elever som befaras inte uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, anmäls till rektorn. Huvudmannen ska inkomma med en redovisning gällande hur många elever som anmälts till rektorn under perioden 7 november 2025 till den 20 februari 2026 (3 kap. 7 § skollagen)
5. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn eller den rektorn har delegerat det till, ska rektorn se till att starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 7 november 2025 till den 20 februari 2026 samt vilket datum utredning har startat för respektive elev. Inkom med ovan angiven dokumentation i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 20 februari 2026. (3 kap. 7 § skollagen)
6. Se till att det av varje elevs åtgärdsprogram framgår när åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Samtliga åtgärdsprogram som varit aktuella för någon av skolans elever under perioden den 7 november 2025 till 20 februari 2026 ska lämnas till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 9 § skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2025:7187) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Parkskolan, som är en F-3-skola i Vansbro kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Parkskolan följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 7 oktober 2025 och den 9 oktober 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. ett urval av individuella utvecklingsplaner och skolans aktiva åtgärdsprogram. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Flera lärare uppger i intervjuer att de ger elever extra anpassningar, men inte i den utsträckning som eleverna är i behov av, något som representanter för elevhälsan och rektorn håller med om. Lärare uppger vidare att det finns elever där lärarna inte fått tillräckligt med information gällande elevernas stödbehov vilket resulterat i att elever inte får de extra anpassningar de är i behov av. Skolans speciallärare uppger att hen är involverad i att ge elever lästräning som en del i arbetet med extra anpassningar. Specialläraren uppger vidare att lästräningen är en extra anpassning som hen satt in på eget bevåg eftersom specialläraren sett att det funnits stora behov av lästräning hos eleverna på skolan.

En lärare uppger att orsaken till att det finns elever som inte ges extra anpassningar är att det inte finns tillräckligt med personella resurser.

Representanter för elevhälsan och rektorn förklarar att anledningen till att lärare inte sätter in extra anpassningar i tillräcklig utsträckning är att det finns en kultur på skolan att det är någon annan än läraren som ska komma in i klassrummet och ge eleverna extra anpassningar. Representanter för elevhälsan och rektorn uppger vidare att denna kultur innebär att lärare tenderar att inte vilja ta ansvar för arbetet med extra anpassningar och att ansvarsfördelningen i klassrummet mellan lärare och resurspersonal är oklar. Rektorn uppger att det finns ett behov av att arbeta med lärarnas inställning att extra anpassningar är något som någon annan än läraren ska utföra. Rektorn uppger vidare att arbetet med extra anpassningar faller tillbaka på läraren eftersom det är en del av lärarens profession. Samtidigt uppger representanter för elevhälsan och rektorn att om lärare arbetade mer med ledning och stimulans i klassrummet skulle många av eleverna inte behöva extra anpassningar för att uppfylla kunskapskriterierna.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 5 § skollagen)

Alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever som är i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd och samverka för att göra skolan till en bra miljö för utveckling och lärande. Lärarna ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. (Lgr 22, 2.2 Kunskaper)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Parkskolan inte uppfyller författningarnas krav vad gäller extra anpassningar.

Av utredningen framgår att det finns lärare som inte ger eleverna de extra anpassningar som eleverna är i behov av eftersom det finns en kultur på skolan att det är någon annan som ska komma in i klassrummet för att ge elever extra anpassningar och att lärare inte tar sitt ansvar att ge stöd i form av extra anpassningar i den ordinarie undervisningen. Vidare framgår det av utredningen att lärare uppger att de inte fått tillräcklig information gällande elevernas stödbehov och att det inte finns tillräckliga personella

resurser. Av utredningen framgår förvisso att specialläraren ger elever extra anpassningar i form av lästräning men att det inte väger upp för de behov som finns av extra anpassningar på skolan.

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Att elever inte ges extra anpassningar i den utsträckning de är i behov av är en brist.

Anmälan om behov av särskilt stöd och utredning om behov av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan om behov av särskilt stöd

Lärare, representanter för elevhälsan och rektorn uppger i intervjuer att det finns en kommungemensam rutin för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Representanter för elevhälsan uppger att rutinen har funnits i kommunen under många år, men att den inte har följts på skolan tidigare. Sedan början av höstterminen 2025 ska lärare anmäla elever, som trots extra anpassningar, befaras att inte uppfylla kunskapskriterierna till rektorn genom att fylla i ett formulär benämnt "samverkan med elevhälsan". I formuläret ska läraren fylla i uppgifter om anledning till samverkan med elevhälsan, en beskrivning gällande vilka insatser som genomförts på grupp- och individnivå och vilka effekter detta har haft. Vidare ska läraren fylla i elevens och elevens vårdnadshavares bild av elevens skolsituation samt om eleven har frånvaro och i så fall i vilken omfattning. På frågan vem formuläret ska lämnas till svarar lärarna att det är oklart, men att de brukar lämna formuläret till specialläraren.

I intervju med representanter för elevhälsan och rektorn framkommer att formuläret "samverkan med elevhälsan" inte bara ska användas om en lärare anmäler en elev för behov av utredning av särskilt stöd utan att formuläret även används som ett förstadium till att skapa ett elevärende. Representanter för elevhälsan förklarar att ett elevärende kan vara av olika karaktär och ger frånvaro eller svårigheter för vårdnadshavare att lämna eleven på skolan på morgonen som exempel. Vidare uppger representanter för elevhälsan att formuläret är ingången till kontakten mellan lärare och

elevhälsa och att det längst ner på formuläret finns en kryssruta där elevhälsan ska kryssa i om det ska startas ett elevärende eller inte. Av formuläret framgår även att det finns en kryssruta där elevhälsan ska fylla i om en utredning om behov av särskilt stöd ska startas eller inte.

Lärarna uppger i intervju att de anmäler elever för utredning av behov av särskilt stöd när lärarna bedömer att extra anpassningar inte är tillräckliga. Lärare uppger vidare att de anmält elever för utredning av behov av särskilt stöd genom att fylla i formuläret men att de inte fått återkoppling från rektorn om en utredning av elevens behov av särskilt stöd har startats eller inte. Representanter för elevhälsan och rektorn uppger att lärare fått återkoppling, men då framför allt gällande att de lämnat in ett ofullständigt ifyllt formulär och att det av formuläret framgick att lärare inte provat att ge eleverna extra anpassningar innan de anmält eleven till rektorn. Rektorn uppger att det finns ett behov av att tydliggöra strukturer och rutiner för hur hon ska återkoppla till lärarna efter att de anmält en elev i behov av särskilt stöd till rektorn.

Rektorn uppger i intervju att skolan inte fått till strukturerna för hur en anmälan om särskilt stöd ska göras och att hon inte känner sig trygg med att alla elever, som trots extra anpassningar, befaras att inte uppfylla kunskapskriterierna anmäls för utredning av behov av särskilt stöd. Detta förklarar rektorn delvis med att hon är relativt nytillträdd i rollen som rektor på Parkskolan men också genom att hon inte vet om lärare anmäler elever av rätt orsak, om det är elever som hörs och stör i klassrummet som anmäls och inte de elever som har svårigheter i sin kunskapsutveckling. Rektorn uppger vidare att alla formulär "samverkan med elevhälsan" inte leder till att det startas en utredning om elevers behov av särskilt stöd och förklarar det med att det inte är tydligt vad ett inskickat formulär ska leda till. Rektorn uppger att hon behöver tydliggöra för lärarna vad som är en anmälan om utredning av behov av särskilt stöd och vad som är ett önskemål om kontakt med elevhälsan och att hon behöver skapa två olika formulär.

En lärare uppger i intervju att hen anmält elever för utredning av behov av särskilt stöd, men att hen inte använt sig av formuläret "samverkan för elevhälsan" när hen anmält. Representanter för elevhälsan och rektorn uppger att eleverna inte är anmälda eftersom läraren inkommit med en handskriven lapp med namngivna elever som ska ha ett åtgärdsprogram. Representanter för elevhälsan uppger att anmälan har bollats tillbaka till läraren dels för att läraren inte anmält enligt skolans rutin och dels för att lärare inte kan göra beställningar på åtgärdsprogram utan att det finns steg som lärare måste göra innan de kan anmäla elever för utredning av behov av särskilt stöd. Rektorn uppger att hon har återkopplat till läraren att hen måste skapa förutsättningar för eleverna i klassrummet för att de ska

lyckas. Däremot är det inte omöjligt att eleverna kan vara i behov av särskilt stöd längre fram, tillägger rektorn.

Utredning om behov av särskilt stöd

Av den informationsinhämtning som huvudmannen inkommit med inför tillsynen framkommer att rektorn inte har fattat beslut om att starta några utredningar gällande elevers behov av särskilt stöd under höstterminen 2025. Rektorn uppger att anledningen till detta är att hon har bollat tillbaka anmälningar till lärare eftersom det har framkommit att lärare inte har gett eleverna extra anpassningar. Vidare uppger rektorn att hon behöver besluta om att starta utredningar oftare efter att lärare skickat in formuläret "samråd med elevhälsan" till rektorn, så att det blir tydligt om eleven är i behov av särskilt stöd eller inte.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Anmälan om behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Parkskolan inte uppfyller författningarnas krav vad gäller anmälan om behov av särskilt stöd.

Av utredningen framgår att det saknas tydliga strukturer på skolan gällande hur lärare ska anmäla en elev för utredning av behov av särskilt stöd. Av utredningen framgår att lärare tror att de har anmält elever för utredning av behov av särskilt stöd men representanter för elevhälsan och rektorn uppger att deras bedömning är att lärarna i vissa fall snarare ansökt om samråd med skolans elevhälsoteam. Det framkommer även att lärare anmäler elever för utredning av behov av särskilt stöd trots att de inte gett eleverna stöd i form av extra anpassningar.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen behöver tydliggöra rutinerna för hur en anmälan om särskilt stöd ska göras samt tas emot och hanteras eftersom det finns brister i skolans nuvarande rutiner. Det behöver stå klart när en sådan anmälan har gjorts eftersom det då inträder en skyldighet för rektorn att se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds något som i slutändan kan bidra till att elever inte får det särskilda stöd de har rätt till. Att lärare inte anmäler alla elever som är i behov för utredning av särskilt stöd till rektorn är en brist.

Utredning om behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Parkskolan inte uppfyller författningarnas krav vad gäller utredning om behov av särskilt stöd.

Av utredningen framgår att rektorn inte startat några utredningar gällande elevers behov av särskilt stöd under höstterminen 2025 utan i stället bollar tillbaka ärendena till lärarna. Skollagen föreskriver att när lärare anmäler en elev för särskilt stöd är rektorn skyldig att se till att starta en utredning om särskilt stöd. Det är enligt skollagens krav inte frivilligt för rektorn att välja mellan att starta och inte starta en utredning om särskilt stöd efter att en anmälan om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd inkommit. Utredningen kan vara olika omfattande, men rektorn är alltid skyldig att se till att elevens behov av särskilt stöd utreds. Att rektorn inte sett till att det startats några utredningar gällande elevers behov av särskilt stöd är en brist.

Utformning av åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av och granskat skolans tre åtgärdsprogram. Av åtgärdsprogrammen framgår elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses. Det framgår även vem som är ansvarig för uppföljning respektive utvärdering. Samtliga beslut om åtgärdsprogram är fattade av tidigare anställda rektorer på skolan.

Av två åtgärdsprogram framgår att de ska följas upp och utvärderas den 23 mars 2025 respektive den 5 maj 2025. På frågan om åtgärdsprogrammen har utvärderats svarar representanter för elevhälsan och rektorn i intervju att detta gjorts men att det dokumenterats i respektive elevs elevakt i skolans journalsystem. Representanter för elevhälsan uppger att åtgärderna i de utvärderade åtgärdsprogrammen fortsatt efter utvärdering varför något nytt åtgärdsprogram inte har utarbetats. Av ett åtgärdsprogram framgår inte när åtgärdsprogrammet ska följas upp, men representanter för elevhälsan uppger att åtgärdsprogrammet planeras att

följas upp under utvecklingssamtal med eleven under kommande vecka. Två av åtgärdsprogrammen har en skriftlig besvärshänvisning. Representanter för elevhälsan uppger i intervju att det är märkligt att det tredje åtgärdsprogrammet inte har en besvärshänvisning och säger att det kan vara så att den fallit bort när åtgärdsprogrammet skrevs ut, då besvärshänvisningen alltid finns skriftligen i slutet av åtgärdsprogrammet. Representanter för elevhälsan uppger dock att elevernas vårdnadshavare givits muntlig information om hur de ska gå till väga om de vill överklaga åtgärdsprogrammet.

Rättslig reglering

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Ett beslut om åtgärdsprogram som fattas av rektorn enligt 3 kap. 9 § skollagen får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd (28 kap. 16 § skollagen).

I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt skollagen hos en kommun, en region eller en enskild huvudman tillämpas bland annat följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900: 31 § om dokumentation om beslut, 32 § om motivering av beslut samt 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till. (29 kap. 10 § skollagen)

En myndighet som meddelar ett beslut i ett ärende ska så snart som möjligt underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet, om det inte är uppenbart obehövligt. Om parten får överklaga beslutet ska han eller hon även underrättas om hur det går till. En underrättelse om hur man överklagar ska innehålla information om vilka krav som ställs på överklagandets form och innehåll och vad som gäller i fråga om ingivande och överklagandetid. Myndigheten bestämmer hur underrättelsen ska ske. En underrättelse ska dock alltid vara skriftlig om en part begär det. Underrättelse får ske genom delgivning. (33 § förvaltningslagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Parkskolan inte uppfyller författningarnas krav vad gäller åtgärdsprogrammets utformning.

Av utredningen framgår att det finns formaliabrister i skolans tre åtgärdsprogram. I ett åtgärdsprogram saknas det datum för uppföljning och

utvärdering av åtgärdsprogrammet. Även om det i intervju med representanter för elevhälsan framkommer att såväl uppföljning som utvärdering har genomförts av samtliga åtgärdsprogram framgår detta inte av de granskade åtgärdsprogrammen. Ett av de granskade åtgärdsprogrammen saknar besvärshänvisning men representanter för elevhälsan uppger att elevens vårdnadshavare alltid meddelas om möjligheten att överklaga muntligt.

Av skollagen framgår att det av åtgärdsprogrammet ska framgå när åtgärder ska följas upp och utvärderas.

Att det i ett fall saknas datum för när uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogrammet ska ske är en brist. Det är även en brist att det inte framgår av de två andra åtgärdsprogrammen att uppföljning och utvärdering är genomförd samt när nästa uppföljning och utvärdering ska ske.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Vansbro kommuns verksamhet vid Parkskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra anpassningar och särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Vansbro kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Charlotte Rosengren

Beslutsfattare
Signerat av: Charlotte Rosengren

X Åsa Jansson

Föredragande
Signerat av: Åsa Jansson

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Elin Jägervall Tornebjör medverkat.